

Willem de Mérode-kamer

in de Oudheidkamer Uithuizermeeden

Wie was Willem de Mérode?

De dichter Willem de Mérode woonde van 1907 tot 1924 in het Groningse dorp Uithuizermeeden als onderwijzer aan de Gereformeerde lagere school. Hij was 'in de kost' bij jufvrouw Van der Schaar. In zijn kleine kamer, links van de voordeur, schreef hij zijn gedichten.

Willem de Mérode in 1922

Hij zou uitgroeien tot de belangrijkste dichter van de Jong-Protestanten. Van vooraanstaande critici als Simon Vestdijk en Menno ter Braak kreeg hij grote waardering. Deze waardering zette zich voort tot in de eenentwintigste eeuw, toen schrijvers als Gerrit Komrij, Willem Jan Otten en Hans Werkman hem opnieuw voor het voetlicht haalden.

Meester Keuning

Willem de Mérode heette in werkelijkheid Willem Eduard Keuning. Hij werd in 1887 geboren in Spijk (Gr.). Zijn vader Jan Keuning was daar hoofd van de school en schreef romans over Groningerland in vroegere tijden, zoals *De paardekooper van Helpman* en *Frans Schreur van Loppersum*.

Willems broer Pieter Keuning werd bekend door zijn sociale verhalen en romans, zoals *Kinderen in verstand en in boosheid* en *Arbaidersmensken*.

Zijn broers Pieter en Carel stichtten later uitgeverijen die tot grote bloei kwamen: Bosch & Keuning in Baarn en Zomer & Keuning in Wageningen.

Woonhuis Willem de Mérode, Hoofdstraat 190, Uithuizermeeden (foto 1970)

De Mérode was in Uithuizermeeden als ‘meester Keuning’ bij zijn leerlingen geliefd, omdat hij zo mooi kon vertellen en om zijn zanglessen. In ‘Groninger Hogeland’ schreef hij over ‘de polders met hun angstige eenzaamheden’ en ook over de Groningers:

*Hun wezen is als van gewone bloemen,
die sedert jaren in hun tuinen staan,
waarover met een traag eentonig zoemen
in zware vaart de donkre hommels gaan.*

*Maar wie hun hart wint, ziet wat zij nooit noemen,
de gouden vloed van liefdes honing aan.*

Eenzaamheid

De Mérodes gedichten gaan vooral over geloof en liefde. Zijn bundel *Het kostbaar bloed* (1922) bevat poëzie over berouw en vergeving:

*En 't bonzend hart, dat ze in zich vonden,
was vlekkeloos en zonder zonden.*

In zijn liefdesgedichten vocht hij de strijd uit tussen aardse en hemelse liefde. De aardse liefde was voor hem een groot en toen onbespreekbaar probleem. Hij was homo en hij had een voorliefde voor jongens. Dit maakte hem eenzaam:

*Is er een nood, die meerder nijpen kan dan deze:
in liefdes lusthof zijn een eenzaam man en een bevreesde?*

Met enkele oud-leerlingen bouwde hij een waardevolle vriendschap op. Hij wenste een soort vaderschap/moederschap, geen seksuele relatie. Vooral Ekko Ubbens (hij noemde hem Okke) inspireerde hem tot vele gedichten. Begin 1924 was er toch een kortstondige seksueel getinte relatie met een andere jongen. Willem Keuning werd veroordeeld tot acht maanden celstraf. In de gevangenis schreef hij gedichten vol berouw.

Eerbeek

Vanaf 1925 tot aan zijn dood woonde De Mérode in eenzaamheid in het Gelderse dorp Eerbeek. Hij was vaak ziek, maar schreef ook een vloed aan nieuwe poëzie, waaronder Perzische en Chinese gedichten. Ook schreef hij in Eerbeek in de Groninger taal, zoals de verhalenbundel *Mooi volk*, waarin Uithuizermeeden goed te herkennen is. Willem de Mérode overleed in 1939 in Eerbeek, 51 jaar oud.

Graf te Eerbeek

Op 2 september 1987, honderd jaar na De Mérodes geboorte, onthulde Ekko Ubbens in een park in Uithuizermeeden een gedenkteken voor de dichter. Tegelijk verschenen zijn *Verzamelde Gedichten*.

In de Willem de Mérode-kamer zijn vele foto's, handschriften en boeken van Willem de Mérode te zien. Ook kan men een televisiedocumentaire over De Mérode bekijken, waarin Ekko Ubbens (1906-1991) een hoofdrol vervult.

Willem de Mérode-wandeling

Op loopafstand (max. 800 m) vindt men in Uithuizermeeden het De Mérode-monument (aan de Gulden Akker), zijn woonhuis (Hoofdstraat 190), de plek van zijn school (Hoofdstraat 224) en even verderop de Willem de Mérodelaan. Een **routebeschrijving** is beschikbaar.

Willem de Mérode-monument

Meer informatie in:

- Hans Werkman, *Bitterzoete overvloed. De wereld van Willem de Mérode* (biografie 2011)
- Hans Werkman, *De Mérode en de jongens* (1991)
- Willem Jan Otten en Hans Werkman (samenstelling), *De gedroomde zoon, honderd gedichten van Willem de Mérode* (2010)
- www.willemdemerode.nl

Bereikbaarheid:

De Oudheidkamer met de Willem de Mérode-kamer ligt tegenover het NS-station van Uithuizermeeden en is dus gemakkelijk bereikbaar per trein.

oudheidkamer, Stationsstraat 18, 9982 HA Uithuizermeeden

Geopend op afspraak

Contact: tel. 0595-412178, oudheidkamer@home.nl

Entree € 2,50 - kinderen gratis

Deze folder is gesponsord door:

